

KERESZTÉNY MAGVETŐ

LIX. ÉVF. 1927. OKTÓBER—DECEMBER. 4. FÜZET.

I. Ferdinánd király.

(Meghalt 1927. július 20.)

Románia második koronás királya volt. A történelem súlyos feladatok és nagy megpróbáltatások elébe állította. És ő a próbát dicsőségesen állotta ki. Nemcsak mint uralkodó, hanem mint ember is királyi jellemet tanusított. A nép és a gondviselés intézkedése folytán idegen fajból került a román nép élére. Legfőbb vágya és törekvése az volt, hogy eggyé olvadjon népével, hogy mint királyhoz illik, ő legyen a legelső és legnagyobb román. Ezért szét tudta szakítani a vérség kötelékeit s az ősi hagyományok szálait, hogy népének nemzeti áspiriációit magáévá tegye. Ezt pecsételte meg akkor, amikor már uralkodása kezdetén a világháboru izzó hevében népével együtt az antant hatalmak mellé csatlakozott. Ez a királyi lépés sok sikert és nagy dicsőséget hozott neki. Népe, amelynek javáért mindenről le tudott mondani, szívébe fogadta s nem csupán a koronás királyt, hanem a legelső románt is tisztelte és szerette benne. A történelem nagy eseményeknek az emlékét fűzi az ő nevéhez. Mint Nagyrománia megalapítója, örök időkig élni fog a történelemben.

Azonban sem a korona fénye, sem a nagy dicsőség, mely nevét övezte, távol nem tarthatta tőle az emberi csalódásokat és szenvedéseket. Amikor mint király, körülvéve népének osztatlan szeretetétől és bizalmától, a legboldogabb lehetett volna, akkor érték a legsúlyosabb emberi csalódások és szenvedések. De ő itt is emberfeletti erőről tett bizonyosságot, amikor népe boldogságáért áldozatul tudta vinni édesapai érzelmeit. Népének ezen önfeláldozó szeretete mellett a vallásos érzése volt az, amely a legnagyobb próbákon is átszerezte. Ez világított előtte még akkor is, amikor már a földi élet örömei és dicsősége boldogságát nem tudták biztosítani. Letette bár a földi koronát, de helyébe bizonyára megkapta azt a mennyei koronát, melyet az Úr azoknak ígért, akik mindhalálig hiérkek maradnak.

V. A.

A prágai kongresszus.

I.

A szabad keresztények és vallásos liberálisok nemzetközi kongresszusa Prágában.

(The International Congress of Free Christians and Religions Liberals.)

Folyó év szeptember 4-től 8-ig folyt le Prága történelmi jelentőségű városában a Szabad Keresztények és a Vallásos Liberálisoknak 7-ik kongresszusa. Hatalmas újjáéledése volt ez a kongresszus a háború után ellankadt szabadelvű keresztény gondolatnak. A jövőbe vetett rendületlen reménységgel hagytuk ott a kongresszus izzó termeit s az a szent meggyőződésünk alakult ki, hogy a szabadelvű keresztény felfogásnak nagy jövője van. A kongresszuson tartott felolvasásokban, előadásokban és vitákban ellenállhatatlan erővel domborodtak ki a kereszténységnek minden dogmától és felekezeti elfogultságtól mentes örökkévaló igazságai s reménységet nyújtottak arra, hogy a liberális irányzat a legközelebbi időben hatalmas erővel fogja diadalútját megfutni Európa országaiban és a világ többi részeiben. Ezt az állításunkat tényekkel kívánjuk bizonyítani.

Az első ilyen tény a Cseh köztársaságban az utóbbi hat év alatt végbement vallásos mozgalom. Csehország politikai felszabadulása magával hozta a vallásos lelkiismeret megmozdulását; élénk bizonyosságául annak, hogy vallásos szabadelvűség nélkül nincs igazi politikai függetlenség sem. Ennek a lelki törvényszerűségnek kell tulajdonítanunk azt, hogy a felszabadult Csehország a Hus János szellemi hagyatékának életreébresztésével azonnal hozzáfogott egy szabad nemzeti egyház megalkotásához. Eleinte azt remélték, hogy a pápával egyetértésben sikerülni fog valamelyes reformokat életbeléptetni a róm. kath. egyházban. Ez a terv azonban meghiusult, aminek következtében a történelmi, politikai és vallás-erkölcsi lelki kényszernek engedve, rövid néhány év alatt csaknem másfél millió ember tért ki a római katolikus egyházból s lett az új egyház tagja. Az új egyház vallásos felfogása még nincs mindenben kialakulva. Itt is van egy orth. irányzat, amely